

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

SS. Rituum Congregationis Decretum de cantu et libris choricis Ecclesiae.

Quod S. Augustinus ceterique Patres saepenumero docuerunt de cantus ecclesiastici decore et utilitate, *ut, per oblectamenta aurium, infirmior animus in affectum pietatis assurgat;*¹⁾ id Romanorum Pontificum auctoritas sibi inlegre eximieque perficiendum semper attribuit. — Quapropter in hoc Catholicae Liturgiae munus ita Gregorius cognomine Magnus curas ac studia contulit, ut vel ipsam appellationem ab eo sacri concentus sint mutuati. Alii vero processu temporum, Pontifices, quum nescii non essent quantam hujus rei partem sibi divini cultus vindicaret dignitas, immortalis decessoris sui vestigiis insistentes, Gregorianum cantum non modo ad receptam, eandemque probatissimam, numeri formam revocandum, sed etiam ad aptiorem melioremque exemplaris rationem exigendum indesinenter curarunt. Praesertim, post Tridentinae Synodi vota et sanctiones, atque Missalis Romani diligentissime exarati emendationem, Pii V. praecepto et auctoritate peractam, de promovendo liturgico cantu magis in dies assidua exceluit solertia Gregorii XIII., Pauli V. ac caeterorum, qui, ad incolume Liturgiae decus tuendum, nihil potius et antiquius habuerunt, quam ut rituum uniformitati, sacrorum etiam contentuum uniformitas ubique responderet. Qua in re illud Apostolicae Sedis sollicitudinem juvit praecipue, quod ipsi curae fuerit Graduale, accurate recognitum et ad simpliciores modos reductum, Joanni Petro Aloisio Praenestino elaborate praeclareque adornandum committere. Nam mandatum, ut erat dignum homine officii sui perstudioso, docte ille complevit; et celeberrimi magistri praestare valuit industria, ut, juxta prudentissimas normas, servatisque genuinis characteribus, liturgici concentus reformatio jure conficeretur. Opus tanti momenti illustres Petri Aloisii Praenestini discipuli, insigne ejus magisterium et documenta secuti, typis Mediceis Romae excudendum, Pontificum voluntate, susceperunt. — Incoepta tamen hujusmodi experimenta et conatus non nisi aetati huic demum nostrae absolvere est concessum. Quum enim sa. me. Pius IX. liturgici cantus unitatem feliciter inducere quam maxime in votis haberet, a. S. R. C. assignandam, ejusdemque ductu et auspiciis muniendam, peculiarem virorum Gregoriani

¹⁾ Confess. L. x, c. 33, n. 3.

cantus laude praestantium Commissionem in Urbe instituit; ejusque examini editionem subjecit, qua denuo in lucem evulgaretur Graduale Romanum, typis olim Mediceis impressum et Apostolicis Pauli V. Litteris approbatum. Hanc dein editionem saluberrimo opere absolutam, parique studio et opportunis inductis emendationibus, ad normas a Commissione praescriptas, revisam, sibi valde probari haud semel ostendit, atque authenticam declarare non dubitavit suis Brevibus Litteris, die 30. Maji anno 1873, datis, quarum illa est sententia: „*Hanc ipsam dicti Gradualis Romani editionem Reverendissimis locorum Ordinariis, iisque omnibus quibus Musices sacrae cura est, magnopere commendamus; eo vel magis, quod sit Nobis maxime in votis, ut cum in ceteris, quae ad Sacram Liturgiam pertinent, tum etiam in cantu, una, cunctis in locis ac Dioecesibus, eademque ratio servetur, qua Romana utitur Ecclesia*“. — Antecessoris Suis adprobationem decreto confirmare atque extendere e re esse duxit Sanctissimus Dominus Noster Leo Papa XIII. Litteris enim Apostolicis, die 15. Novembris anno 1878, primae Antiphonari partis, quae Horas diurnas complectitur, novam editionem, ab iisdem viris per S. R. C. deputatis, egregie sane, ut decebat musicos eruditos, atque intelligenter revisam, peculiari commendatione est prosequutus, his sapienter ad Episcopos omnesque Musicae Sacrae cultores verbis usus: „*Itaque memoratam editionem a viris ecclesiastici cantus apprime peritis, ad id a SS. Rituum Congregatione deputatis, revisam probamus atque authenticam declaramus, Reverendissimis locorum Ordinariis cacterisque, quibus Musices Sacrae cura est, vehementer commendamus, id potissimum spectantes, ut sic cunctis in locis ac Dioecesibus, cum in ceteris, quae ad Sacram Liturgiam pertinent, tum etiam in cantu, una eademque ratio servetur, qua Romana utitur Ecclesia*“.

Verum, quemadmodum post Pontificium Pii IX. Breve de Graduali, ad ipsam editionis adprobationem in dubium vocandam, controversiae pluries subortae et obstacula sunt permota, ob quae S. R. C., die 14. Aprilis anno 1877, sui muneris esse persensit editionem authenticam adserere, suoque suffragio penitus confirmare; haud aliter, post Apostolicas etiam Leonis XIII. Litteras, quin finem contentionibus facerent, sibi adhuc integrum putaverunt nonnulli consilia et decreta negligere de instituto cantus ecclesiastici, constanti Romanae Liturgiae ratione et usu comprobati. Immo, choricis Ecclesiae libris in lucem prolati, totaque hac re ad exitum egregie perducta, largiores evasere disputationes; et, in conventu cultorum liturgici cantus anno 1882 Aretii habito, validius excitatae censurae eos moerore affecerunt, qui, in ecclesiastici contentus uniformitate, Apostolice Sedi unice obtemperandum jure meritoque existimant. Quum autem qui Aretium hanc ob causam contenderant, vota quaedam seu postulata de eadem re non tantum in populum prodiderint, verum etiam Sanctissimo Domino Nostro Leoni XIII. formulis concinnata exhibuerint, Pontifex idem, negotii gravitate permotus, ut sacrorum concentuum, potissimum vero Gregoriani cantus, unitati et dignitati consulere, vota illa seu postulata in examen adducenda assignavit peculiari Coetui ab se delecto quorundam Patrum Cardinalium Sacris tuendis Ritibus Praepositorum. Qui, omnibus mature perpensis, exquisitisque insignium quoque virorum sententiis, die 10. Aprilis anno 1883 sine ulla dubitatione

decernendum censuerunt: „*Vota seu postulata ab Aretino Conventu superiore anno emissa, ac Sedi Apostolicae ab eodem oblata pro liturgico cantu Gregoriano ad vetustam traditionem redigendo, accepta uti sonant recipi probarique non posse. Quamvis enim ecclesiastici cantus cultoribus integrum liberumque semper fuerit ac deinceps futurum sit, eruditionis gratia, disquirere quatenus vetus fuerit ipsius ecclesiastici cantus forma, variaeque ejusdem phases, quemadmodum de antiquis Ecclesiae ritibus ac reliquis Sacrae Liturgiae partibus eruditissimi viri cum plurima commendatione disputare et inquirere consueverunt; nihilominus eam tantum uti authenticam Gregoriani cantus formam atque legitimam hodie habendam esse, quae, juxta Tridentinas sanctiones, a Paulo V, Pio IX. sa. me. et Sanctissimo Domino Nostro Leone XIII. atque a Sacra Rituum Congregatione, juxta Editionem nuper adornatam, rata habita est et confirmata, utpote quae unice eam cantus rationem contineat, qua Romana utitur Ecclesia. Quocirca de hac authenticitate et legitimitate, inter eos, qui Sedis Apostolicae auctoritati sincere obsequuntur, nec dubitandum neque amplius disquirendum esse.*“

Attamen postremis hisce annis, diversas ob causas, pristinae difficultates iterum interponi, recentesque immo concertationes instaurari visae sunt quae vel ipsam quum hujus Editionis tum cantus in ea contenti genuinitatem aut infirmare aut penitus impetere aggrederentur. Neque etiam defuere qui ex desiderio, quo Pius IX. et Leo XIII., Pontifices Maximi, ecclesiastici cantus uniformitatem summopere commendatam habuerunt, alios quoscumque cantus, in Ecclesiis peculiaribus jampridem adhibitos, omnino vetari inferrent. Ad haec dubia satius enucleanda, omnesque in posterum ambiguitates arcendas, Sanctitas Sua judicium hac de re deferendum constituit Congregationi Ordinariae omnium Patrum Cardinalium Sacris tuendis Ritibus Praepositorum, qui, in coetibus ad diem 7. et 12. Junii nuper elapsi convocatis, resumptis omnibus ad rem pertinentibus aliisque mox exhibitis mature perpensis, unanimi responderunt sententia: „*Servandas esse dispositiones sa. me. Pii IX. in Brevi „Qui choricis“ diei 30. Maji 1873; Sanctissimi Domini Nostri Leonis Papae XIII. in Brevi „Sacrorum Conventuum“ diei 15. Novembris 1878; ac S. R. C. in decreto diei 26. Aprilis 1883.*“ — Quod autem ad libertatem attinet, qua Ecclesiae peculiare cantum legitime invecum et adhuc adhibitum possint retinere, Sacra eadem Congregatio decretum illud iterandum atque inculcandum statuit, quo, in coetu die 10. Aprilis anno 1883 habito, plurimum hortabatur omnes locorum Ordinarios aliosque ecclesiastici cantus cultores, ut Editionem praefatam in Sacra Liturgia, ad cantus uniformitatem servandam, adoptare curarent, quamvis illam, juxta prudentissimam Sedis Apostolicae agendi rationem, singulis Ecclesiis non imponeret.

Facta autem de his omnibus per infrascriptum S. R. C. Praefectum Sanctissimo Domino Nostro Leoni XIII. fideli relatione Sanctitas Sua Decretum Sacrae Congregationis ratum habuit, confirmavit, et publici juris fieri mandavit die 7. Julii anno 1894.

Cajetanus Card. Aloisi-Masella, S. R. C. Praefectus.

S. † L.

Aloisius Tripepi, S. R. C. Secretarius.

Najstarejše slovenske pesmarice.

Priobčil Evgenij.

(Konec.)

Pravi Bug bres Matere, je rojen od Ozheta / Pravi Zhlovik bres Ozha, je rojen od Divize. Preproftu je on povien, v' Jaffelce je poloshen, Tje pred to shleht Shivino, Ofelz ta ga je fposnal, Volek ta ga je fposhtoval, my ga tudi zhaftimo.

Hvala tebi Bug Ozha, ki si se zhes naf vfmilil. Poflal nam Synu tvojga, refhil naf od Hudizha, O ti zhaftiti Syn Boshji, si vrejden hvale ter zhafti, kir si naf taku lubil, za naf si refhno Kri prelil, ta vezhni leben nam dobil, v' Nebeffa pot pokasal.

Vetus Slavorym Veni fancte Spiritus. Ta ftara Pejffsen od fvetiga Duha, lih v' tejfti vishi.

Pridi k' nam Bug inu fveti Duh, Napolni ferza tvoih vernih ludi, Reshgi Ogen fvoje lubesni, po tej tvoji Sapuvidi. Kir si is mnogih shlaht jesykou, vse ludy v'ano Vero pèrpravil, Trofhtar nafh vfeh Bug inu fveti Duh, zhaft inu hvala ta bodi tebi dana, Alle. Alleluja.

To je le prosta prestava iz latinščine.

Obžalovati moramo, da se protestantje niso bolj menili za narodne nabožne pesmi. Koliko krasnih Marijinih pesmij bi bili lahko dobili, katere bi bile gotovo ljudstvu bolj segle v srce, nego njihovi proizvodi; namestu nežne poezije, ki veje v pravih cerkvenih pesmih, vsilili so ljudstvu čisto zabavljice proti katoličanom. A s temi niso dosegli mnogo: ljudstva se niso prijele, pri nasprotnikih so pa dosegli to, da so njih spise preje zatrli. Ravno s tem, da so zavrgli Marijino častje, zaprli so si najbogatejši vir prave in žive cerkvene poezije.

4.) Izvirnih pesnikov med izdajatelji teh pesmaric ni bilo. Pač so zasejali preložene pesmi marsikako izvirno misel — zlasti, kadar udarijo po svojih verskih nasprotnikih — vendar ni nobene pesmi, katero bi mogli imenovati čisto izvirno. Najboljši prelagatelj je bil brez dvoma Jurij Dalmatin, ki je nekatere pesmi res jako lepo in gladko preložil. Tudi Klincu in Rumprehtu se je večkrat posrečilo, mnogokrat so pa vsi skupaj s Trubarjem vred jako grdo zavozili. Izvirni bi utegnili biti dve „Serfzhni Molitvi super Turke“ Dalmatinovi in pa jedna Velikonočna pesem Truberjeva, katera pa se jako ozko naslanja na prej objavljeno narodno velikonočno pesem.

To je kratek opis najstarejših slovenskih pesmaric. Res, da za nas nimajo mnogo dejanske vrednosti: ptuja je vera, katera jih je rodila, davni so časi, katerih sled je dandanes že teman, in drug je duh, kateri je onega izpodrinil — vendar more tudi nam le koristiti, če poznamo glasbo, katera je veljala takrat. In tu vidimo zanimivi in podučljivi slučaj, da glasba, katera je najbolj vladala duhove v tedanji dobi, je bila katoliška. Besede so bile pravi veri čisto nasprotne in pevci ji sovražni, a napevi so jasno pričali, da je njih izvor iskati v rimskem koralu. In ako dandanes želimo, da bi se cerkvena glasba prenovila na podlagi one glasbe, katero je katoliška

cerkev vzgojila in izpolnila, ne zahtevamo nič novega, nečuvvenega, ampak samo povrnitev k prejšnji glasbi, katere je bil vaje naš narod pred protestantovsko dobo in tudi že dalje časa zatem.

Marsikaka pesem, katero so s temi pesmaricami zanesli reformatorji med narod, prišla se ga je, v teku let se olikala in oživila in prešla tudi v katoliške zbirke. Zato se bo zgodovina slovenskega petja morala ozirati nanje.

Spomini na 14. občni zbor cecilijanskega društva v Reznju.

Piše F. F.

(Dalje.)

Za njim nastopi občepriljubljeni vodja glasbene šole v Reznju, dr. Haberl, ter izrazi najprvo svoje veselje, da imajo v svoji sredi tudi namestnega škofa iz daljne Irske, kateri se vrlo zanima za cecilijansko društvo. Poroča nadalje, kako uspešno delujeta dva učenca glasbene šole tudi v Mexiki, kjer je tammošnji nadškof sklenil cerkveno glasbo popolnoma preustrojiti. Z videzno radostjo poroča dalje, da so došli k slavnosti gostje celo iz Italije, Spodnje Rusije, Holandije, Alzacije in od drugod, za kar se vsem zahvaljuje. Slovencev sicer Haberl ni omenil, vendar omenim pa jaz, da se nas je tudi nekaj vdeležilo slavnosti, namreč dr. Sedej, L. Hudovernik in pa jaz.

Ko Haberl konča, zapoje pevski zbor krasno Modlmayrjevo skladbo „Die Kirche Christi“, katero je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Govoril je še duhovnik Müller iz Paderborna ter prinesel srčne pozdrave od najmlajše cecilijanske podružnice in njenega prvega podpornika, škofa Huberta. Na izrečno željo naznani predsednik še to veselo novico, da je došlo k slavnosti celo šest gostov iz Francije, kar je provzročilo burno odobravanje. — Tako se je prvi večer srečno zvršil v občno zadovoljnost.

Drugi dan, 8. avgusta, je bila pontifikalna maša v stolnici še le ob 9. uri; zato sem imel časa dovolj, da sem obiskal takoimenovano „Alte Kapelle“, veličastno cerkev, v kateri je vsak dan ob 7. koralna peta maša. Reči moram, da mi petje ni posebno ugajalo; zlasti sem se čudil, da se graduale sploh ni pel in tudi ne recitiral. Vsaj ta dan, ko je bilo pač pričakovati polno tujih poslušalcev, bi bilo umestno, da bi se natanko izpolnila liturgična pravila. — Napotil sem se na to proti stolnici z zaupanjem, da bom tamkaj slišal kaj boljšega.

Regensburški dom je v resnici krasna stavba v čisto gotiškem slogu, katera napravi na vsacega velik vtis. Tako veličastne cerkve nisem našel niti v Monakovem. Ko pridem v cerkev, bilo je zbranih že vse polno ljudi. Gledam po cerkvi, kje neki imajo kor; ali niti zadej niti ob straneh ni videti kora. Orgle namreč stoje za velikim altarjem in pevci pojo popolnoma skriti. Lesena pregraja loči kor od presbiterija; skozi malo okence vidi dirigent lahko pred altar. Ob 9. uri se je pričela sv. maša z obilno azistenco. Iz posebne naklonjenosti do cecilijanskega društva imel je veliko mašo sam regensburški

škof Ignacij Senestrey. Peli so slovečo šesteroglasno Palestrinino mašo „Tu es Petrus“. Spremenljivi spevi bili so koralni; le po ofertoriju pristavili so še Orlandov motet „Beatus qui intelligit“. Maša pa ni bila od dneva, kakor je bilo prvotno naznanjeno, ampak v zahvalo za obilni blagoslov, katerega je Bog podelil cecilijanskemu društvu v 25 letih, izvolil si je škof votivno mašo „de St. Trinitate“. — Pri škofovem vходу peli so šesteroglasni Hallerjev „Ecce Sacerdos“, kateri se je kaj mogočno razlegel po veličastnem domu. Na to je stolni organist, Renner jun., dlje časa preludiral. Kot glavni motiv izbral si je začetek naslednjega introita, in to je čisto prav, da je tako poslušalca pripravljaj na koralni introit. Le to mi ni ugajalo, da se je oni motiv ponavljaj prevečkrat zaporedoma; zdelo se je nazadnje, kakor da je organistu pošla že vsa fantazija. — Koral peli so s spremljevanjem orgel in sicer gladko in s pravim povdarkom; tu pa tam bilo je petje nekoliko preveč zategnjeno. Tudi bi koral veliko pridobil, ako bi ga peli v nekoliko višji legi; meni vsaj zdelo se je koralno petje prenizko. Toda glavna točka, katera me je najbolj zanimala, je bila slavnoznana Palestrinina maša „Tu es Petrus“. Rad priznavam, da je mnogoštevilni pevski zbor pod vodstvom svojega kapelnika Engelharta rešil jako častno svojo nalogo. Take skladbe popevati ni lahko. Prvič treba krepkega, mnogobrojnega zbora, da napravi kaj vtisa na poslušalce; in drugič morajo biti pevci vrlo dobro izvežbani. Oboje nahajalo se je pri regensburškem koru. Res, čudil sem se, kako morejo mali dečki tako lahkotno in ob enem tako dovršeno peti težavno Palestrinino mašo, pri kateri hodi vsak glas svojo pot. Tudi se niso strogo držali takta, ker stari mojstri sploh našega takta niso poznali, in vendar je bilo vse tako enotno in v tako lepi zvezi! Posebno še moram pohvaliti pri regensburškem koru pravilno, čisto izgovarjenje teksta, kar se pri naših zborih žalibog tolikokrat pogreša. Tu je bilo dobro razumeti vsako besedo. Sploh lahko rečem: Palestrinina maša je bilo najboljše spričevalo za pevce, kakor tudi za njihove izvrstne učitelje. Da omenim še regensburške orgle, reči moram, da so se mi takoj pri slovesnem škofovem prihodu, ko so se oglasile „pleno“, zdele mnogo preslabotne za tako velikansko cerkev. Radovednost gnala me je po sv. maši za veliki altar, da sem se jih sam ogledal. In res, čudil sem se, ko sem zagledal tu neznatne orgle z enim samim manualom in menda s 14 registri. Na takih orglah skazal se je organist pač mojstra, ko je z majhnimi sredstvi toliko storil. Sploh sem spoznal, da se v Reznju obrača veliko večja pozornost na petje, kakor na orgljanje. Vendar želeti bi bilo, da bi za tako veličastno cerkev napravili večje orgle, katere naj bi vsaj o slovesnih prilikah mogočnejše donele po prostranem domu.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

S Štajerskega. — (Prošnja). Hvaležni moramo biti našim marljivim skladateljem za brezštevilne umotvore, s katerimi ko obogatili naše cerkveno glasbeno literaturo. Želimo pa še vedno novih skladb. Posebno bi potrebovali večje število lahkih, gladko tekočih latinskih maš v priprostem zlogu (kakor je n. pr. „Cecilija“), da jih zamorejo rabiti tudi

manj izurjeni glasbovode in kmečki pevci na deželi. To potrebo je povdarjal že pred nekaterimi leti nek glasbeni strokovnjak M. K., da bi bilo mogoče večinoma po vsih župnijah ravnati se po določbah katoliške cerkve, katera zapoveduje pri slovesnih mašah latinsko petje.

Dalje bi želeli novih četverglasnih blagoslovnih napevov na slovenski tekst za tihe maše z blagoslovom; dalje novih napevov za govore (pridige in krščanskih nauk). Močno bi nam tudi ustregli gg. skladatelji, ako bi vse stare napeve, katerih se nahaja ogromno število med narodom, skupaj zbrali in izdali četverglasno harmonizovane, da dobijo cerkveno lice in se otmó pozabljivosti.

V prospeh cerkv. glasbe bi tudi dobro bilo, da bi se sestavil in natisnil imenik (deloma po Slov. Matici „bibliografiji“) vsih ali vsaj večinoma doslej izdanih cerkveno glasbenih del, ter da bi se razposlal vsem glasbovodjam. To bi bilo tudi založnikom v korist.

Da bi se brezštevilne napake in nerodnosti, katere se nahajajo pri petji in orgljanji po mnogih cerkvah na deželi in tudi po mestih vsaj nekoliko odpravile, naj bi se kmalu izdala in organistom v roke dala obširna knjiga, obsegajoča vsa cerkvena določila gledé glasbe v cerkvi. (Saj jo že imamo: „Cerkv. določbe gledé cerkv. glasbe spisal Mitterer-Dolinar;“ dobiva se po 40 kr. pri Cecil. društvu v Ljubljani. *Vredništvo*.) Tudi naj se spiše laho umeven, natančen nauk o pravilnem petji, rabi orgel i. t. d., sploh o tem, kakšna bi morala biti cerkv. glasba, da bi bila dostojna za proslavo Vsegamogočnega — kolikor se zahteva od človeških otrok. (Take članke prinaša „Cerkv. Glasbenik“ od svojega začetka skozi 17 let — gotovo obširna knjiga; le sezite po njem, berite ga pridno, ravnajte se po njegovih naukih in gotovo boste zadovoljni Vi in založnik „Cerkv. Glasbenika“. *Vred.*) — Slovenci v mnogih stvareh vrlo napredujemo; tudi v cerkv. glasbi se moramo povzdigniti na častnejše mesto med drugimi narodi. Toraj naj bi si prizadevali vsi glasboljubi, posebno oni, kateri imajo to važno stvar, v rokah v soglasji z duhovniki, da se skoraj v vsih župnijah vvéde lepo, dostojno, vsaj deloma cecilijansko petje ter da se odstrani vse, kar ne sodi za hišo Božjo in za sedanjí čas. *D. J.*

Iz Kovorja prejelo je vredništvo C. Gl-a konci avgusta t. l. od tamošnjega g. orglavca J. Kožamelja, prejšnjega orglavca v Kresnicah, list, katerega zavoljo pičlega prostora in radi njegove oblike doslej ni bilo mogoče natisniti. Ker je našemu listu za resnico mar, naj se iz tista tu priobči, kar služi g. Kožamelju v obrambo zoper dopis iz Kresnic, nahajajoč se v 7., 8. šte. C. Gl-a, in o katerem on toži, da mu je storil veliko krivico. — G. K. se je v orglarski šoli Cecil. društva v Ljubljani izučil in kakor v listu piše takoj v svoji prvi službi v Štangi na vso moč si prizadeval, da se je pri vsaki peti maši vse s popolnim latinskim tekstom pelo, kakor zahteva sv. cerkev. To mu lahko, kakor g. K. pravi, ondodni č. g. župnik, vedno vnet za pravo cerkveno glasbo, lahko spričuje. Tudi drugod, kjer je orglarsko in cerkveniško službo opravljal, bili so dotični gg. župniki z njim prav zadovoljni, „kakor je iz dotičnih spričeval razvidno“. Pripoveduje bolj obširno, kakšne težave je imel v Kresnicah pri pevskem podučevanju, da je endi on ledino oral in navzlic zaprekam v teku dobrega leta naslednje skladbe priučil: Missa S. Caecilíae, zl. A. Foerster; missa S. Fidelis a Sigm., zl. Molitor in Fr. Hammovo mašo; Tantum ergo iz Cecilije in P. A. Hribarja. Slovenske pesmi Hribarjeve, Sattnerjeve, Hladnikove in se vé da iz Cecilije — tako, da je bil s sadom njegovega truda tudi č. g. župnik Kresniški zadovoljen. O delovanju g. K-a v Kovorju pa postavimo njegove lastne besede: „Ob nastopu tukajšne službe sem tudi tukaj dobil samo dve pevki, ki ste hodile pet do meseca maja; in ko ste popustile, mi ni družega kazalo, kakor z novega pričeti. Šel sem v šolo in izbral 4 deklice od 9–12 let stare. Razen te četvorice (2 soprana in 2 alta) pojeta še 2 basa in 1 tenor, tako, da je nas 7 pevskih moči. Učimo se vsako nedeljo in vsak praznik po dve uri, časih še več, kakor čas dopušča. O poletnem času pa med tednom vsak dan od 6.–7. ure. Od maja meseca sem jih toliko privadil, da že vse to pojemo, kar smo v Kresnicah. Menim da ni predrzno, če rečem, da s tem vspehom smemo biti zadovoljni ter da vsakdo iz tega lahko presodi sam, v kakšnem razmerji da je oni dopis iz Kresnic z resnico“.

Razne reči.

— Na Dunaji, kjer se je letos v votivni cerkvi že vršila 300letnica Palestrina Lassus-ova pod vodstvom g. Theob. Kretschmann-a, priredil je isti vodja dne 21. okt. tudi posvetno slovesnost tema glasbenima velikanima na čast v dvorani glasbenega društva, da je predstavil širjim krogom dunajskim vzor cerkvenih skladateljev nasproti dunajskim „klasikom“ Haydn-u, Mozart-u, o kojih lahkoživi Dunajčanje menijo, da jih ni gorših. Zbrano občinstvo, med katerim je bil tudi nadvojvoda Evgenij, papežev nuncij, mnogo aristokratov, skladatelja Brahms in Strauss, poslušalo je pazljivo, da pobožno vse točke vspeveda, kateri se je pričel s fugo za orgle stolnega kapelnika v Pečuh-u, g. Jakš-a. Sledil je slavnostni prolog o propadu cerkv. petja in njega prerodenju po Palestini in Lassus-u; govoril ga je prof. Gotthardt. Izborni pevski zbor votivne cerkve in drugih pevskih društev izvajal je vokalne skladbe; naprej velikansko 6glasno mašo Palestrine „Ecce ego Joannes“ in vmes dva moteta Lassus-ova. To je pobožna, čista glasba, to je cerkvena in edino cerkvena glasba in ne oni navadni dunajski cerkveni dideldumdaj. — Sledila sta ložje umljiva moteta „Jubilate Deo“ in „Super flumina Babylonis“ Lassus-ova; prvi krepko vesel, drugi bolj otožen. Najbolj všeč pa je bil poslušalcem humoristični madrigal z jekom, „Echo“. Jako fino glasili so se tudi trije posvetni madrigali Lassus-ovi, ki je je pelo le četero grl, dve ženski in dva možka. Koncert pa se je končal z nenavadno priprostim, toda globoko v srce segajočim duhovnim madrigalom Palestrine „O mati polna milosti“. Upajmo, da ta slovesnost ne bo brez učinka na dunajske cerkvene zборе, kateri brez malo izjem tega imena ne zaslužijo.

— Stolni kapelnik litomeriški, g. Molitor, vodil je to poletje 4 koralne tečaje ali kurze: v Litomericah, Filipovi vasi, Liberci in Homotovu. Udeležencev je bilo veliko nad 200. — Dr. Fr. Haberl pa je od 9.—15. sept. v Dortmundu podučeval v cerkveni glasbi okoli 400 poslušalcev. Velikanski zbor je konci kurza pel koralni requiem, Avg. Wiltberger-jevo moškoglasno jubilejno mašo in Quadfleg-ovo dvoglasno skladbo „In te Domine speravi“.

— Ed. Tinel, skladatelj oratorija „Sv. Frančišek“ zлага nov oratorij „Godoleva“; nemški cesar Viljem II. pa, kateri se tudi rad bavi z glasbo, sklada neki kratko opero, za katero je čin vzet iz stare nemške legende. Zlog skladb je baje R. Wagnerjev.

— Orglavci in pevski učitelji v Bonn-u in iz njegove okolice so se dogovorili, da se bodo na vsaka dva meseca zbrali s tem namenom; da se med njimi po osebni spoznanji prijateljstvo utrjuje, ter da se s podučljivimi predavanji v svoji stroki izobražujejo. Pri zadnjem shodu govorilo se je obširno o temi: „Zakaj naj se orglavec dalje izobrazuje in kako se more brez velikega truda spopolnjevati?“ — Saj bi tudi pri nas kaj takega ne škodovalo.

— Böckstein blizu Gostina na Solnograškem je mala duhovnja, ki šteje le 242 duš, pa se smé velikim župnijam gledé cerkv. glasbe v izgled postaviti. Deklê iz trdne hiše ter v glasbi dobro izobražena, opravlja službo pevovodje in orglavca — se ve da brezplačno. Pod njenim vodstvom izvaja pevski zbor 4. grl (sopran, alt, tenor in bas) prav dobro maše Singenbergerjeve, Hupfaufove, Schöpfove in Obersteinerjeve; motete pa večinoma od Edenhofen-ja in Leitner-ja, in sicer ob praznikih popolnem liturgično.

— V Inomostu bilo je na c. kr. učiteljski z dovoljenjem vis. ministerstva za poduk (katero je bilo podelilo udeležencem tudi več štipendij) od 16. avg. do 12. sept. podučevanje v cerkv. glasbi, katero je v prvi vrsti veljalo kandidatom 4. leta, a bilo je tudi drugim pristopno. Trije učitelji so po 25 ur na teden podučevali v koralnem in večglasnem petju, harmoniji in orglanji. Gotovo, da se v enem mesecu že dá kaj učiniti; gotovo pa tudi, da bi bil enak podučevalen kurz tudi pri nas jako potreben.

Popravek.

V št. 9. str. 65 naj se v spisu o „najstarejših slovenskih pesmaricah“ v 7. vrsti namestu „dotična vera“ čita: „Vera nicenskega cerkvenega zbora“ in str. 68. namestu „Jadič“ „Jagič“.

Današnjemu listu pridana je 10. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janžez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.